

Co mohou očekávat neukáznění řidiči v okolních evropských zemích

Mgr. Eva Hauke, Mgr. Jana Honzáková

S blížící se turistickou sezónou zajisté mnoho řidičů přivítá informace o tom, jak některé evropské státy postupují při řešení dopravních přestupků. Ještě více bude řidiče zajímat, jaká sankce za konkrétní přestupek ve vybraných evropských zemích hrozí.

Německo

V Německu se od roku 1974 uplatňuje bodový systém, který se taktéž vztahuje na zahraniční řidiče. Německá právní úprava má celkově osmnáctibodovou stupnici hodnocení přestupků. Základem je sazebník (katalog) pokut, ve kterém je každý přestupek ohodnocen v rozmezí od 1 do 7 bodů. Určitý počet bodů se odečte, pokud řidič absolvuje semináře zabývající se bezpečností provozu na pozemních komunikacích. Řidiči, jenž dosáhnou bodů 18 a více, bude odebrán řidičský průkaz na dobu 6 měsíců. Musí znovu skládat řidičské zkoušky a podstoupit psychologické vyšetření.

Policie řeší přestupky v oblasti bezpečnosti provozu buď peněžitou pokutou nebo napomenutím (to je ovšem také peněžitý charakter). Obě formy sankce se liší výší finanční částky. Napomenutí je v rozsahu od 5 do 35 EUR, pokuta pak od 40 EUR.

Vedle sebe existují dva druhy katalogů pro dopravní přestupky. Jednak již výše uvedený katalog pokut a jednat katalog peněžitých napomenutí. Pod jednotlivými čísly je uveden druh přestupku, jeho popis a výše pokuty, výše udělených bodů či délka zákazu jízdy. Proti udělení peněžitě pokuty se lze v dané lhůtě odvolat.

Napomenutí je vždy jen peněžitá pokuta, není tedy spojena s body či zákazem jízdy. Řidiči je poskytnuta týdenní lhůta na její zaplacení, přičemž má také možnost podat odvolání.

Policie může na místě vybírat pokuty až do výše cca 40 EUR.

Sankce za některé přestupky:

- porušení zákazu parkování: 40-50 EUR, 1 bod;
- nepoužití bezpečnostních pásů: 30 EUR;
- porušení zákazu telefonování za jízdy: 40 EUR, 1 bod;
- jízda na červené světlo: 50-200 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1 měsíc, 3-4 body;

- překročení nejvyšší dovolené rychlosti:
 - do 20 km/hod - 10-35 EUR;
 - o 21 až 30 km/hod - 40-60 EUR, 1-3 body;
 - o 31 až 40 km/hod menší - 75-100 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1 měsíc, 3 body;
 - o 41 až 60 km/hod - 100-175 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1-2 měsíce, 3-4 body;
 - nad 60 km/hod - 275-500 EUR, odnětí řidičského průkazu na 2 až 3 měsíce, 4 body;
- jízda pod vlivem alkoholu:
 - 0,5 ‰-0,8 ‰ - 250 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1 měsíc, 4 body;
 - 0,8 ‰-1,1 ‰ - 250-750 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1-3 měsíce, 4 body;
 - nad 1,1 ‰ se jedná o trestný čin; uděluje se za něj peněžitý trest nebo také trest odnětí svobody, odebrání řidičského průkazu od šesti měsíců do pěti let, přidělení 7 bodů.

Při odmítnutí zaplatit pokutu na místě se přestupek řeší u soudu. V případě zahraničních řidičů může německá policie vyžadovat zálohu, při nezaplacení této zálohy je pak oprávněna v závažných případech vozidlo zabavit.

Rakousko

Pravidla provozu na pozemních komunikacích v zásadě odpovídají pravidlům v ostatních evropských zemích. Přesto se objevují určitá specifika.

V Rakousku vykonává dohled nad bezpečností provozu jednak dopravní policie a jednak tzv. četnictvo. Jejich možná okamžitá opatření spočívají v řešení dopravních přestupků na místě (tzv. blokové řízení), zadržení řidičského průkazu na místě, zadržení osvědčení o registraci vozidla, odebrání registrační tabulky s registrační značkou vozidla.

Na místě je rakouský policista oprávněn uložit a vybrat pokutu do výše 36 EUR. O zaplacení pokuty vydá potvrzení. V případě vyšší pokuty může policista vyžadovat zaplacení zálohy, zbývající část pokuty je splatná do dvou týdnů.

Je-li v krvi řidiče zjištěno 0,5 ‰ alkoholu a více, pokládá se za osobu pod vlivem alkoholu, která nesmí řídit motorové vozidlo.

- porušení zákazu parkování: 21-36 EUR;
- jízda na červené světlo a nedání přednosti v jízdě: 36, 72 EUR;
- překročení nejvyšší dovolené rychlosti:
 - o 10 km/hod - cca 10 EUR;
 - do 20 km/hod - 21-36 EUR;
 - o 21 až 25 km/hod - 29-50 EUR;
 - o 26-30 km/hod - 36-72 EUR;
 - nad 30 km/hod - peněžitá pokuta 75-220 EUR, odnětí řidičského průkazu na 2 týdny až 3 měsíce;
- jízda pod vlivem alkoholu:
 - od 0,5-0,8 ‰ - pokuta 218-3 633 EUR, odebrání řidičského průkazu na 3 týdny až 3 měsíce;
 - od 0,8-1,2 ‰ - pokuta až do výše 581-3 633 EUR, odebrání řidičského průkazu na 1-3 měsíce;
 - 1,2-1,6 ‰ - pokuta 872 až 4 360 EUR, odebrání řidičského průkazu na min. 3 měsíce;
 - nad 1,6 ‰ - pokuta 1 162 až 5 813 EUR, odebrání řidičského průkazu na min. 4 měsíce.

Zahraníční řidič může být vyzván k zaplacení zálohy odpovídající pokutě do výše cca 1 310 EUR. Pokud řidič odmítne zaplatit či není schopen zaplatit, může mu policista zabavit něco z jeho věcí, zavazadel apod., a to do výše odpovídající výši zálohy.

Francie

V oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích vykonává dohled národní policie a národní četnictvo (zejména na venkově). Obě tyto instituce mají široká oprávnění.

Francie používá systém peněžních pokut, stejně tak i bodový systém od července roku 1992. Používaný bodový systém se od jiných zahraničních bodových systémů liší tím, že body odečítá. Řidič má tedy 12 dobrých bodů, které jsou podle sazebníku při spáchání přestupku odečítány v rozmezí 1 až 6 bodů dle závažnosti přestupku. Jakmile se řidič dostane na počet bodů nula, je mu řidičský průkaz zabaven na dobu šesti měsíců a musí znovu požádat o řidičský průkaz. Jestliže má řidič řidičský průkaz zadržen na více než 3 roky, musí složit písemné zkoušky a absolvovat psychologický pohovor. V případě zadržení řidičského průkazu na méně než 3 roky, musí řidič složit všechny řidičské zkoušky znovu.

Pokuty za nedodržení pravidel provozu na pozemních komunikacích jsou v zemích galského kohouta velmi vysoké. Na místě jsou policisté oprávněni vybírat pokuty až do výše 400 EUR.

Za odmítnutí zastavení na příkaz policie, ujetí z místa dopravní nehody či jízdu pod vlivem alkoholu může být řidič zabaveno i vozidlo.

Sankce za vybrané přestupky:

- porušení zákazu parkování: do 180 EUR;
 - nepoužití bezpečnostních pásů: do 180 EUR;
 - jízda na červené světlo: od 140 EUR do cca 750 EUR;
 - nedání přednosti v jízdě: od 140 EUR;
 - překročení nejvyšší dovolené rychlosti:
 - o 20 km/hod - do 140 EUR, 1 bod;
 - do 30 km/hod - přes 140 EUR, 2 body;
 - nad 30 km/hod - peněžitá pokuta max. 1 500 EUR + odnětí řidičského průkazu, odečtení bodů (3-4);
 - jízda pod vlivem alkoholu:
 - od roku 1995 je tolerance do 0,5 ‰;
 - mezi 0,5-0,8 ‰ se udělí blokova pokuta do výše 140 EUR, kterou je možno snížit zaplacením do tří dnů a odečtou se 3 body;
 - nad 0,8 ‰ alkoholu v krvi může být na místě zakázáno řízení, a to až na 72 hodin a uložena pokuta do výše 4 500 EUR, dále pak řidiči hrozí odebrání bodů (6) podle sazebníku nebo také zabavení vozidla ve prospěch francouzského státu (tento institut je uplatňován také např. v Belgii a Portugalsku).
- V případě způsobení zranění či smrti může být uplatněna vyšší pokuta (až cca 15 200 EUR) a řidičský průkaz může být odňat až na pět let.
- Dále je ve Francii striktně zakázáno používání antiradaru. Tento přestupek je trestán vysokou pokutou (až 1 500 EUR).

Itálie

V Itálii řeší přestupky a trestné činy na úseku bezpečnosti silničního provozu dopravní policie a četnictvo, jenž mohou ukládat pokuty za spáchané přestupky také v blokovém řízení.

V Itálii platí od 1. 7. 2003 bodový systém v podobě dvacetibodové stupnice s odečítacím principem. Pokud řidič v průběhu roku ztratí všechny body, je mu vysloven zákaz řízení motorového vozidla na dobu 2 let. Pokud všechny body vyčerpá v průběhu dvou let, pak je mu vysloven zákaz řízení na 1 rok a pokud za 3 roky, tak na 6 měsíců.

Zavedený bodový systém se vztahuje taktéž na zahraniční řidiče. Řidiči jsou tak vedle nemalé pokuty také odepšány body. Italský policista není oprávněn cizímu státnímu příslušníkovi zadržet jeho řidičský průkaz. Avšak takovému řidiči může být vysloven zákaz řízení na území Itálie. V případě porušení tohoto zákazu pak řidiče čeká vyhoštění, zákaz vstupu.

Odečtení stanoveného počtu bodů je hlášeno do Centrálního registru v Římě. Policista tak snadno zjistí počet bodů, a to i u cizinců. Při odečtení všech dvaceti bodů je řidiči vysloven zákaz řízení na území Itálie na vymezenou dobu.

Sankce za některé přestupky:

- porušení zákazu parkování: 33-138 EUR;
- nepoužití bezpečnostních pásů: 34-138 EUR, 5 bodů;
- umístění tzv. botičky na vozidlo: 25-65 EUR;
- porušení zákazu telefonování za jízdy (možnost mít sadu handsfree nebo headset): 68 -275 EUR, 5 bodů;
- jízda na červené světlo: 68-275 EUR, udělení 6 bodů;
- překročení nejvyšší dovolené rychlosti:
 - do 10 km/hod - 33-138 EUR;
 - o 11 až 40 km/hod - 138-550 EUR, udělení bodů;
 - nad 40 km/hod - cca 330 EUR až přes 1 000 EUR, odnětí řidičského průkazu na 1-3 měsíce (na 3-6 měsíců, je-li držitelem řidičského průkazu méně než 3 roky) a udělení 10 bodů;
- jízda pod vlivem alkoholu: povolená hranice je 0,5‰. Při překročení povolené hranice hrozí řidiči peněžitá pokuta od 340 EUR do 1 525 EUR, odnětí řidičského průkazu na 15 dnů až 3 měsíce (při dopravní nehodě vždy) a udělení bodů. Za opakovaný přestupek spáchaný během jednoho roku pak hrozí odnětí řidičského průkazu na 1 až 6 měsíců.

Zahraniční řidiči musí pokutu zaplatit na místě. Pokud nejsou schopni, dostanou složenku na zaplacení, je jim odňat řidičský průkaz a pokud nemožou předložit ani řidičský průkaz, zabaví se jim vozidlo. Řidičům je poskytnuta lhůta na zaplacení v délce 60 dnů, po jejím uplynutí propadá vozidlo italskému státu.

Velká Británie

Dohled nad bezpečností provozu provádí ve Velké Británii dopravní policie. O závažných přestupcích proti pravidlům bezpečnosti rozhodují tzv. dopravní soudy, dále pak rozhodují o nezaplacení pokut u méně závažných přestupků a taktéž se zabývají přestupky zahraničních řidičů. Soud je složen ze tří neprofesionálních soudců.

Ve Velké Británii mohou policisté vydat tzv. tikety za řadu přestupků. Řidič, který se přestupku dopustil, pak musí uveřejnit částku (za přestupky méně závažného charakteru jako porušení zákazu parkování, nepřipoutání se bezpečnostním pásem, nezapnutí předepsaných světel - 30 GBP) zaplatit do 28 dnů nebo požádat o předvolání. Jinak se mu pokuta automaticky zvyšuje o 50% nebo je vydáno předvolání k soudu.

Zahraničním řidičům jsou vydávány tyto tikety také, ale pokud je to možné, tak jsou předvoláni přímo k soudu k zaplacení pokuty za přestupek.

Ve Velké Británii je již od roku 1972 používán bodový systém. Řidič, který nasbírá 12 bodů a více v průběhu tří let, musí být diskvalifikován z řízení vozidel na dobu minimálně 6 měsíců nebo i déle, pokud již dříve mu byl řidičský průkaz odňat. Za každý přestupek, který je obdováván, má soud pravomoc odejmout řidičský průkaz. Toto může být na dobu dle uvážení soudu (obvykle týden až několik měsíců). U závažných přestupků (např. jízda pod vlivem alkoholu, jiná nebezpečná jízda) může soud řidiče vyloučit z účasti v provozu, a to až na dobu 12 měsíců. V případě řidiče, u kterého k výše uvedeným porušením dochází již opakovaně nebo pokud hladina alkoholu v krvi byla vysoká, tak i na dobu delší. Velká Británie tak patří k té skupině států, jež nepoužívají formu tzv. rehabilitačních kurzů.

Poněkud odlišná pravidla platí pro začínající řidiče (tj. do dvou let po získání řidičského oprávnění). Pokud nasbírají šest a více bodů, tak se jim odejme řidičský průkaz. Musí znovu požádat o řidičský průkaz a znovu se podrobit teoretickému i praktickému testu v rámci získání řidičského průkazu. Poté budou opět považováni za tzv. začínající řidiče.

S účinností od 1. 12. 2003 je ve Velké Británii zakázáno používat mobilní telefony při řízení vozidla. V případě porušení tohoto bezpečnostního pravidla může být řidiči udělena pokuta až 30 GBP. Pokuta do výše až 1 000 GBP (nebo 2 500 GBP řidičům nákladních vozidel, autobusů, autokarů) hrozí, pokud je přestupek projednáván u soudu. Jedinou výjimkou z uvedeného zákazu je volání tísňové linky 999.

Sankce za vybrané přestupky:

- nepoužití bezpečnostních pásů: až 500 GBP;
- způsobení smrti nebezpečnou jízdou: trest odnětí svobody až na 10 let, pokuta ve výši neomezené, zákaz řízení motorových vozidel na minimálně 2 roky a bodů 3-11 (pokud nebyl uložen trest zákazu řízení);
- způsobení smrti bezohlednou jízdou nebo pod vlivem alkoholu, drog: trest odnětí svobody až na 10 let, pokuta ve výši neomezené, zákaz řízení motorových vozidel na minimálně 2 roky a bodů 3-11 (pokud nebyl uložen trest zákazu řízení);
- bezohledná jízda: pokuta až 2 500 GBP, body 3-9, vyslovení zákazu řízení motorových vozidel na dobu dle uvážení soudu;
- řízení vozidla přes platný zákaz: odnětí svobody až na 6 měsíců, pokuta až 5 000 GBP, vyslovení zákazu řízení motorových vozidel dle uvážení soudu, bodů 6;
- překročení nejvyšší dovolené rychlos-

ti: pokuta do 1 000 GBP, zákaz řízení motorových vozidel v délce dle uvážení soudu při překročení rychlosti o více než 30 mph, bodů 3-6;

- jízda pod vlivem alkoholu, drog: povolený limit je 0,8 ‰. Nicméně při porušení tohoto benevolentního limitu hrozí řidiči sankce v podobě odnětí řidičského průkazu na dobu až 6 měsíců, pokuty až 5 000 GBP, vyslovení zákazu řízení motorových vozidel na dobu dle uvážení soudu, přidělení bodů 5-10;
- odmítnutí uvedení, kdo řídil v určité situaci vozidlo: pokuta až 1 000 GBP, 3 body, vyslovení zákazu řízení motorových vozidel na dobu dle uvážení soudu;
- ujetí z místa dopravní nehody: pokuta až 5 000 GBP, bodů 5-10, zákaz řízení motorových vozidel.

Belgie

Dopravní policie má v Belgii výrazná oprávnění, a to zvláště v podobě zadržení řidičského průkazu za vážný přestupek, odebrání osvědčení o registraci vozidla při zjištění jeho nezpůsobilosti k provozu na pozemních komunikacích, zajištění vozidla na místě v případě odmítnutí složení zálohy na projednání dopravního přestupku nebo při zjištění určité hladiny alkoholu v krvi řidiče.

V Belgii zatím není zaveden systém bodového hodnocení.

V blokovém řízení může policie uložit pokutu až do výše 200 EUR. Jestliže řidič bude souhlasit s vyřízením přestupku v rámci blokového řízení, neproběhne řízení před soudem. Pokud řidič však odmítne zaplatit pokutu ihned na místě, musí zaplatit zálohu 275 EUR, a to pro případné soudní projednání přestupku. Tato záloha bude vrácena v plné výši, pokud se prokáže nevina. Pokud však řidič odmítne zaplatit i zálohu, pak mu je zajištěno vozidlo a pokud zálohu nezaplatí ani do 4 dnů, vozidlo je mu zabaveno.

V opačném případě, čili pokud se prokáže řidičova vina, může být sankcionován nejen peněžitou pokutou (až 2 500 EUR), ale může být také odsouzen k trestu odnětí svobody nebo k odnětí řidičského průkazu.

Sankce za vybrané přestupky:

- jízda na červené světlo: pokuta od 100 EUR;
- nedání přednosti v jízdě: pokuta od 100 EUR;
- jízda pod vlivem alkoholu:
 - od 0,5 do 0,8 ‰ - zákaz řízení na 3 hodiny, pokuta v blokovém řízení 125 EUR nebo záloha 200 EUR, v případě šetření policií 125 – 2 500 EUR;
 - 0,8 ‰ a více - zákaz řízení na 6 hodin, možnost odnětí řidičského oprávnění na 15 dní, pokuta placená na místě;

- od 0,8 ‰ do 1,15 ‰ - pokuta 372 EUR;
- obsah alkoholu od 1,15 ‰ do 1,5 ‰ - pokuta cca 500 EUR.

V případě šetření přestupku policií hrozí řidiči pokuta od 1 000 do 10 000 EUR nebo odebrání řidičského oprávnění od 8 dnů do 5 let nebo trest odnětí svobody od 15 dnů do 6 měsíců.

Mezi vážné přestupky je v Belgii řazeno porušení nejvyšší dovolené rychlosti. Belgie patří v tomto ohledu mezi nejvíce nekompromisní státy. Už při překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 10 km/hod. v obci hrozí řidiči odnětí řidičského oprávnění. Při překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 20 km/hod mimo obec se udělí pokuta od 100 EUR.

Portugalsko

Jakékoliv porušení uvedené v silničním zákoně (angl. Road Code Portugal) je sankcionováno, s výjimkou trestných činů, které jsou trestány podle jiných předpisů.

Pokuty jsou odstupňovány podle závažnosti přestupků - lehké, závažné přestupky, velmi závažné přestupky. Závažné a velmi závažné přestupky jsou postihovány kromě peněžité pokuty také zadržením řidičského průkazu. U vážných přestupků může být řidičský průkaz zadržen na minimálně jeden měsíc až jeden rok. U velmi vážných přestupků pak na minimálně dva měsíce až dva roky. Délka je odvislá zejména od závažnosti přestupku, postojí řidiče k dodržování pravidel silničního provozu, zda se jedná o řidiče např. autobusu, vozidla s nebezpečným nákladem apod.

Přerušení trestu zákazu řízení motorových vozidel je možné, pokud se např. řidič účastní určitých výcvikových seminářů, podílí se na kampani za bezpečnost v provozu apod.

Za vážné přestupky se příkladem považuje překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 30 km/hod u řidičů motocyklů a lehkých automobilů a o 20 km/hod u řidičů ostatních motorových vozidel, nerespektování pokynu policisty k zastavení a nerespektování dopravní značky STOP a dalších signalizačních zařízení, řízení pod vlivem alkoholu, pokud hladina alkoholu v krvi je mezi 0,5-0,8 ‰.

Mezi velmi vážné přestupky se například řadí: překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 60 km/hod, jízda pod vlivem alkoholu nad 0,8 ‰ nebo řízení pod vlivem jiné návykové látky, používání oslnivých světel apod.

Vybrané přestupky:

- porušení zákazu parkování: pokuta 30-150 EUR;
- porušení zákazu předjíždění: pokuta 120 až 600 EUR;
- porušení zákazu zastavení: pokuta 120-600 EUR;

- překročení nejvyšší dovolené rychlosti u lehkých automobilů a motocyklů:
- překročení o 30 km/hod - pokuta 60 až 300 EUR;
- o 30 až 60 km/hod - pokuta 120-600 EUR;
- o 60 km/hod - pokuta 240 - 1200 EUR;
- překročení nejvyšší dovolené rychlosti u nákladních, zemědělských vozidel:
- překročení o 20 km/hod - pokuta 60-300 EUR;
- od 20 do 40 km/hod - pokuta 120-600 EUR;
- nad 40 km/hod - pokuta 240-1 200 EUR;
- jízda pod vlivem alkoholu:
- 0,5 ‰ - jedná se o závažný přestupek, pokuta 240-1 200 EUR, zákaz řízení motorového vozidla na minimálně 1 měsíc, maximálně 1 rok;
- 0,8 ‰-1,19 g/l - jde o velmi závažný přestupek, pokuta 360-1 800 EUR, zákaz řízení motorového vozidla na minimálně 2 měsíce, nejvýše 2 roky;
- 1,2 ‰ a více - trest odnětí svobody, zákaz řízení minimálně 3 měsíce, maximálně 3 roky;
- řízení bez obligatorních dokladů: 30-150 EUR.

Soud odejme řidičský průkaz řidiči, pokud v průběhu pěti let spáchal tři velmi závažné přestupky nebo pět závažných přestupků a velmi závažných přestupků. Při řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek je pravděpodobné, že řidiči bude nařízena lékařská prohlídka.

Zvláštní bezpečnostní opatření v Marseille

Po atentátech v Madridu zpřísnilo vedení Přístavu Marseille bezpečnostní opatření. Podle požadavku francouzské vlády na zvýšení ostrahy v přístavech, na letištích a na železničních stanicích byla rozšířena omezení vstupu do přístavu a byly zavedeny zvláštní hlídky, zejména ve východní části přístavu, kde se uskutečňuje nákladní a osobní přeprava. Vstup a východ z přístavu je umožněn omezeným počtem bran a je uzavřen mezi desátou hodinou večer a časnými ranními hodinami, v osobní dopravě je vstup povolen pouze cestujícím s lodním lístkem platným daný den. V nákladní přepravě byla přijata zvláštní opatření pro ostrahu nebezpečného zboží.

(Zdroj: CargoSystems, duben 2004)